

DIARI DE MATARÓ

Redacció i Administració: Barcelona, 13 - Telèfon 255 — ANY IX — DIJOURS 19 FEBRER 1931 — NUM. 2292 — Subscripció: Mataró, 2 ptes. mes. - Fora, 7'50 ptes. trim.

Els partits agraris

A *La Veu de Catalunya* han aparegut recentment uns articles, sota el mateix títol que el nostre, signats pel Sr. Baró d'Esponellà, en els quals s'estudien les possibilitats al nostre país, de l'existència de partits agraris.

Les conclusions de l'agricultor arisocrata, són que, a hores d'ara, aquesta mena de partits, han fracassat a Espanya. Malgrat les raons en les quals es fonamenta el Sr. Baró, no compartim en aquesta qüestió el seu criteri, perquè els motius que poden justificar a la nostra terra aquesta mena de partits, subsisteixen integralment.

Ens explicarem. En els països en els quals els interessos agraris són considerats com a propis, per un o diversos partits, evidentment, sobra el partit de classe; però en els països com el nostre, on els agricultors han estat constantment perseguits pels governs, i on els partits polítics es desenten de la defensa dels camperols, la seva existència, almenys, mentre perdurin aquestes circumstàncies, és una prova de vitalitat i civisme de la classe deseparada i, per tant, és justificadíssima.

També ho és en aquelles nacions en les quals les altres classes socials han mostrat, davant els atacs dels que pretenen abolir la llibertat individual, una feblesa impròpia d'homes que estimen la ciutadania.

Naturalment que, partits agraris com els que s'ha empecat el senyor Enric Ràfols i el famós Doctor Bages—delator del seu contrincant en les oposicions a la càtedra d'hebreu de l'Universitat de Barcelona, que acusà al senyor Millàs Vallicrosa d'haver escrit un llibre en llengua catalana—no es comprèn sinó en període d'eleccions o per carnaval.

Tampoc podia reeixir allò que s'imaginava l'ex-director general d'agricultura de la Dictadura, ni que l'haguessin ajudat unànimament els elements directius de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, perquè els nostres agricultors tenen consciència i sentit comú. No ens atrevim a qualificar de fracassats els moviments agraris de Galícia i de Castella, perquè en el fons d'aquests hi ha el ferment general en les persecucions, i això pot justificar que, almenys durant un cert temps, aquells elements no pensin sinó en obtenir la reparació a llurs greuges i el guariment de llurs mals.

Els articles del Sr. Baró d'Esponellà, tenen però una segona part, podriem dir que la primera no és sinó la introducció, l'eix, la finalitat dels mateixos, és la defensa de l'actuació de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, a redós del qual, voldria veure tots els agricultors catalans. Per això transcriu un paràgraf d'un article aparegut a *El Matí* en el qual el Sr. Raul Mir, diu: Tenim entès que, per persones prestigioses i de bona voluntat, s'estudien uns Estatuts per a la constitució d'una nova entitat, la qual espera assolir la unió de totes les forces disperses de l'agrisme. No coneixem encara el fruit de aquests estudis. Presentim per endavant el seu fracàs.

En aquests paràgrafs reproduïts pel Sr. Baró d'Esponellà i per nosaltres, el lector veurà que no es parla de partit agrari, sinó d'una entitat (la U. S. A. de Catalunya, per nosaltres al·ludida) i «la qual espera assolir la unió de totes les forces disperses de l'agrisme». Per la nostra banda ens cal afegir que el senyor Estrem no està ben informat. El que espera la nova entitat, no és l'unio de totes les forces disperses de l'agrisme, sinó la unió de tots els sindicats

Avui comença la seva Pastoral Visita a nostra ciutat el senyor Bisbe de la diòcesi de Barcelona, Dr. Manuel Irurita. En saludar humilment al que Déu Nostre Senyor ha designat per pastor del ramat, que en altres temps pasturaren Sant Sever, Sant Pacià i Sant Olaguer, implorem la seva benedicció sobre Mataró i els seus habitants, per tal com la Gràcia de Déu ens empari en tot moment en aquesta vida i l'obediència a les doctrines de l'Església ens assegura l'eterna benaventurança en l'altra.

agrícoles autèntics, de la nostra terra. Encara més, aquesta super-federació de sindicats no es proposa fer política sinó influir la política.

L'objectiu dels articles del Sr. Baró d'Esponellà i del Sr. V. Estrem és que tots els agricultors haurien d'unir-se i aixoplugar-se dintre l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre. Aquest noble desig, però, no és possible, perquè com diu molt bé l'il·lustre president de l'Institut, aquest «com que mai no ha volgut entrar en operacions comercials de cap mena està lliure de competències i no pot ésser mal mirat pels que, segons la seva finalitat s'hi dediquen.»

Aquest és el nus de la qüestió; aquelles persones prestigioses i de bona voluntat estudien uns estatuts, per a la constitució d'una entitat, que tingui per finalitat primordial, valoritzar justament en els mercats interns i externs, la producció dels sindicats adherits, precisament en competència amb aquells elements que l'Institut Català de Sant Isidre, no vol disgustar, perquè es dediquen a finalitats comercials.

Que no fracassaran, com suposa el Sr. Estrem, ho demostra la campanya portada a terme per l'Unió de Sindicats i Pagesos de Catalunya, contra el trust format per tres fabricants d'adobs, l'orgull i voracitat dels quals, no pogué abans ni reduir l'Institut Català de Sant Isidre, en canvi, l'Unió de Sin-

Crònica literària Història ciutadana

Temps enrera, en aquestes mateixes pàgines, comentàvem dues novel·les d'ambient social i ciutadà: «La fadrina Berta», de J. Navarro Costabela i «Homes i màquines» de Joan Duch. I en llur aparició successiva, trobàvem representada una tradició novel·lística estimable, que tenia, entre els seus pocs precedents, el d'un assaig primerenc d'Eduard Girbal Jaume, deu anys enrera.

Parlant de novel·la, de temperaments novel·listics, de generacions joves i de mestratges tradicionals, sovint teníem als llavis, el nom de Narcís Oller. Ell, mestre realment i creador cosmopolita de la nostra novel·la, demostrà la seva excel·lència, tractant, alhora, temes rurals i temes ciutadans; d'«Vilaniu» a «La papallona». Per això és bellament confortant que hagi estat un fill seu, l'autor remarcable de «La rosella» i

dicats i Pagesos ha pogut prescindir d'ells i mostrar així el bon camí als agricultors de les altres regions. És el camí d'aquelles institucions que a Bèlgica es diuen Boerenbond i a Irlanda I. A. O. S.

Enric Sala

«L'estàtua», el que hagi fressat també nous camins dintre la nostra tradició novel·lística, en l'aspecte de ciutadania social que abans esmenàvem, en aquells precedents també recents, produïts, l'un i l'altre, en la mateixa Editorial Proa, on ara Joan Oller i Rabassa ens ha donat aquest fruit madur i tardà de la seva inspiració creadora de prosador responsable, d'àcid filòsof de la vida, d'iniciador del comentari d'un període intens de la ciutat, que és ensems una base de dissecció de tota la nostra fesomia psicològica col·lectiva.

«Quan mataven pels carrers», del jove Oller, és, així, un capítol de la història contemporània de Barcelona i de Catalunya; un tros de realitat immediata, viscuda per tots, de la qual l'autor treu una lliçó experimental pessimista, però fonamentada. La tragèdia social del terrorisme barceloní, s'ajunta en aquestes pàgines l'agudització de la crisi política i del procés del catalanisme extremista, en la dècada, i més concretament, el lustre anterior a l'adveniment de la Dictadura. Dues fisonomies acusades, la de Fe i la de Claudi, serveixen abastament al novel·lista, per donar justificació psicològica, argument i moviment a tota l'obra, per vestir la d'una unitat artística i sentimental—si necessària fos aquesta—; i encara, recollint aquells mateixos protagonistes del propi ambient que s'ha

proposat de reflectir, com si en fossin, més que una perllongació, una veritable encarnació.

Fe Beringola, l'exaltada de bona fe, al cap d'avall dona, i Claudi Roca, el catalanista fàcil, i al cap d'avall covardament conformista, són dos tipus estudiats admirablement, al llarg de les planes del llibre, en una evolució natural de la vida i del temps, dels esdeveniments i del respectiu caràcter. Uns quantes siluetes representatives, uns quants diàlegs, que gairebé són reportatges d'aquells dies, uns quants sondrellaments vitals per remoure les ànimes, fan de marc al moviment d'aquells dos éssers, que acaben deixant la ciutat que ha estat teatre de llurs aventures, l'una per reprendre un apostolat, l'altre per humiliar-se en la definitiva claudicació del més íntim renunciament.

Heu's aquí, doncs, un quadre viu, pròxim, de la Barcelona d'avui. No és ni una elegia, ni un cant; és una crítica, com ho fou el mateix comentari líric de Maragall, tan famós: «Quan mataven pels carrers» és, podriem dir, doncs, un documental d'avui; com una altra novel·la recent apareguda, d'un company d'aquest autor, l'Alexandre Bulart i Rialp, «El relliscall», fóra un documental d'ahir; una evocació, humida de enyorances, d'entendiments i d'observacions, de la Barcelona del segle passat, de les seves coses i dels seus homes d'arran de terra.

I es comprèn, només d'emmirallar-se en el món de suggestions de la vertiginosa vida de la capital catalana, «amb tots sos pecats, nostra, nostra», pugui néixer tot un estol de produccions diverses. Car entre netedats i terbuloses, entre clars i obscurs, entre bromes i veres, entre quietismes ancestrals i inquietuds moderníssimes, la seva riquesa de suggestions és prou a desvetllar i mantenir, amb continuïtat, una novel·lística seva.

Octavi Saltor

(Prohibida la reproducció)

Aquest número ha passat per la censura governativa

NOTES POLITIQUES

El nou Govern

Després de les gestions que tothom haurà llegit en els diaris matinals, el Govern ha quedat constituït així:

Presidència: Almirall Aznar.
Estat: Comte de Romanones.
Governació: Marquès de Hoyos.
Finances: Joan Ventosa i Calvell.
Foment: Joan de la Cierva.
Justícia: Marquès d'Alhucemas.
Economia: Comte de Bugallal.
Treball: Duc de Maura.
Exèrcit: General Berenguer.
Instrucció: Gascon i Marin.
Marina: Almirall Rivera.

Dos articles de «El Matí»

«La crisi política». — Semblava, tanmateix, que abans de finir el Carnaval, havia de venir la solució de la crisi. I heus ací que ja som al Dimecres de Cendra; és a dir, ja som a la Quaresma, al final de la qual hi ha, és clar, la Pasqua de Resurrecció; no falla mai. Però abans hem de passar dejunis, mortificacions i abstinències.

Ens manca encara, en redactar aquesta petita impressió «cosumada», informació suficientment segura en què basar un comentari; i si aquesta informació no ens manqués, posser no trobaríem el camí pro expedu perquè el comentari arribés incòmode a aquestes

